

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud: I. Rabei)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Garbuz, A. Ciobanu, I. Grosu)

ÎNCHEIERE

18 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Coștei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 03 noiembrie 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani

c o n s t a t ă :

La 06 septembrie 2017 Dumitru Coștei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a activat în organele procuraturii din octombrie 1976 până în ianuarie 2001, având o vechime în muncă în funcția de procuror de peste 20 ani.

Începând cu 27 octombrie 1998, în conformitate cu Legea cu privire la procuratură nr. 118-XV din 14 martie 2003, în vigoare la acel moment, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute, pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu, situație care a durat până la sfârșitul anului 2011.

A relevat că în conformitate cu art. 34, alin. (6) a Legii cu privire la procuratură nr. 118-XV din 14 martie 2003, procurorii pensionari beneficiau de dreptul de recalculare a pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, drept pe care l-a dobândit la 01 februarie 2000.

Astfel, odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu în baza Legii nr. 355-XV1 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, de la 01 ianuarie 2008 cuantumul pensiei i-a fost recalculat conform dreptului dobândit.

Reclamantul a explicat că conform art. 73, alin. (8) din Legea nr. 294-XV1 din 25 decembrie 2008 cu privire la procuratură, procurorii pensionați de asemenea beneficiau de dreptul de recalculare la pensiei pentru vechime în muncă odată cu

majorarea generală a salariului procurorilor în exercițiu, astfel încă odată fiindu-i reconfirmat dreptul la recalcularea pensiei în mărime de 80% din salariul procurorului în exercițiu conform funcției deținute, dobândit legal la 01 februarie 2000.

Conform Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35%, începând cu 01 ianuarie 2013.

Astfel, conform art. 51, alin. (1) și (2) lit. c) și art. 52 din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, salariul de funcție al procurorului din procuratura teritorială cu o vechime în funcția de procuror de peste 12 ani, a fost stabilită în mărime de 3,15 salarii pe economie, iar pentru executarea funcției de conducere de procuror-șef al procuraturii teritorială se atribuie un spor calculat în raport procentual față de salariul în cuantum de 9%.

A invocat că aceste condiții au fost și sunt întrunite de el.

Însă, Casa Națională de Asigurări Sociale din motive neîntemeiate la momentul respectiv nu a efectuat recalcularea pensiei, astfel lipsindu-l de dreptul dobândit licit în anul 2000 privind recalcularea pensiei. La fel, contrar prevederilor legale i-a fost stabilită mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an.

La 20 iulie 2017 considerând că organele de asigurări sociale i-au încălcat grav dreptul la proprietate (pensie), obținut anterior licit prin aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție s-a adresat cu o cerere prealabilă întru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție potrivit prevederilor Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, Legii nr. 3 din 23 februarie 2016 cu privire la Procuratură și articolului XXIX din Legea nr. 152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Or, Casa Națională de Asigurări Sociale la 29 august 2017 i-a refuzat cererea de recalculare și achitare a pensiei de vechime în muncă, conform cerințelor formulate.

A statuat că chiar dacă nu și-a expus poziția într-un răspuns, ca rezultat al neexaminării cererii prelabile, acest fapt i-a permis de a concluziona că pârâtul nu a determinat corect raportul juridic în cauză, deoarece nu a luat în considerație că Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate alin. (3)- (10) ale art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, nu este aplicabilă în cazul din speță, în cazul în care contravine normelor CEDO, practicii unanim recunoscute a CtEDO, Constituției Republicii Moldova, Hotărârilor Curții Constituționale, legislației civile naționale și principiului securității raporturilor juridice, instituit în jurisprudența instanțelor internaționale și naționale de justiție.

A subliniat faptul că conform Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr. 118-XV din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură (ajustată la Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului), Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, în calitatea sa de procuror în demisie, deține dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecător. De aceleași stipulări prevăzute în Legea

nr. 118-XV din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură și Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură s-au bucurat și procurorii, fapt de care a beneficiat până la sfârșitul anului 2011.

Mai mult ca atât, a reiterat că procurorii pensionați până la adoptarea Legii nr. 118-XV din 14 martie 2003 primeau pensiile conform prevederilor Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului. Atât Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, cât și cele anterioare (din 1992 și 2003) prevedeau reglementări ce asigură garanțiile sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică, la o anumită vârstă - 50 ani (în cazul său 01 februarie 2000), cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

Totodată, reclamantul a indicat că prin Hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii și funcționarilor publici, Curtea Constituțională a reținut că: „Dreptul cetățeanului la asigurarea cu pensie se află în dependență directă cu caracterul activității social-utile prestate. Pensiile pentru vechimea în muncă a judecătorilor, procurorilor (...) au fost obținute prin munca prestată de aceștia, prin exercitarea unor funcții speciale, de importanță majoră pentru societate. În acest context Curtea a reținut anterior, că statutul juridic al unor categorii de persoane este determinat de nivelul juridico-organizatoric al organelor în care aceștia activează, de caracterul și complexitatea activității prestate, de responsabilitățile și exigențele de calificare pe care această activitate le implică.

Garanțiile sociale și retribuirea acestor funcționari determină faptul că statutul lor juridic să se distingă de statutul altor categorii de funcționari. De aici și necesitatea instituirii unui nivel sporit de asigurare materială și socială. Instituirea pensiei speciale (de funcție) pentru procurori, la fel ca și pentru judecători, nu reprezintă un privilegiu, aceasta fiind justificată în mod obiectiv ca o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigorile statutului special, căruia trebuie să se supună procurorii, statut sever și restrictiv, stabilit prin lege de către Parlament.”

A solicitat a recunoaște ca ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1460/17 din 29 august 2017, repunerea în dreptul lezat și a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să-i achite pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat funcției de nivelul procurorului-șef de raion, cu recalcularea acesteia în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie.

Prin hotărârea din 03 noiembrie 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea, a fost considerat neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1460/17 din 29 august 2017 privind recalcularea pensiei ca procuror în privința lui Dumitru Coștei, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite lui Dumitru Coștei pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat funcției de nivelul procurorului-șef de raion, cu recalcularea acestuia, în cazul majorării salariului procurorului în exercițiu.

La 30 noiembrie 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani și a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 03 noiembrie 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani.

La 23 mai 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârii din 03 noiembrie 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani.

În motivarea recursului a indicat că consideră neîntemeiată decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece instanțele nu au constatat, elucidat pe deplin circumstanțele importante soluționării cauzei, precum și și-au bazat soluția pe fapte neprobate.

A reiterat în susținerea recursului motive de fapt și de drept similare celor invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare.

Recurenta a solicitat casarea deciziei din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârii din 03 noiembrie 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă (la momentul depunerii recursului), recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 22 februarie 2018.

Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat decizia motivată a Curții de Apel Bălți la 23 martie 2018.

Astfel, recursul declarat la data de 23 mai 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronată, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în

măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului menționează că Casa Națională de Asigurări Sociale în cererea de recurs nu a invocat nici unul din temeiurile de declarare prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) Codul de procedură civilă.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul judiciar indică că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, fără a se examina temeinicia lor.

În acest sens, completul reiterează prin prisma jurisprudenței CEDO că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor argumentele recursului au fost verificate minuțios la judecarea cauzei în ordine de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat